

Woord vooraf 7

Inleiding 9

Hoofdstuk 1

Vernieuwing van een opleidingsprofiel: vakmanschap en competenties 13

Hoofdstuk 2

Maatschappelijke trends en hun betekenis voor CMV 19

Hoofdstuk 3

Wat is Culturele en Maatschappelijke Vorming? 25

3.1 Waartoe: de maatschappelijke opdracht van CMV 25

3.2 Wat: agogische dienstverlening 26

3.3 Waar: civiele samenleving 28

3.4 Hoe: methodisch handelen 28

Hoofdstuk 4

Wat verandert er ten opzichte van Alert en Ondernemend '99? 31

4.1 CMV is een vakopleiding voor meerdere beroepen 31

4.2 Voorbij de domeinindeling 31

4.3 Ordening van de competenties 32

Hoofdstuk 5

Wat is de plaats van CMV ten opzichte van 'social work'? 35

Hoofdstuk 6

Hoe verhoudt CMV zich tot internationale ontwikkelingen? 41

Hoofdstuk 7

Wat is de 'body of knowledge' van CMV? 43

Hoofdstuk 8

Competenties Alert en Ondernemend 2.0 47

Bronnen en referenties 63

Bijlagen

Bijlage 1

Het project Alert en Ondernemend 2.0 67

Bijlage 2

CMV-opleidingen 68

Bijlage 3

Dublin descriptoren, HBO-kwalificaties, CMV-competenties 71

Bijlage 4

Vindplaatsen van CMV-professionals 75

Bijlage 5

CMV studenten internet-enquête 79